

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **13 Mayıs 2019**

Sayı: **9224**

12111

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

M. Bakan

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Kyme antik kenti, İzmir'den Bergama'ya giden yolun sol tarafında, Aliğa İlçesi'nin 6 km güneyinde yer almaktadır. Kyme, MÖ 2000'in sonlarında, Çandarlı Körfezi'nin güney kısmında derin bir koy içinde, Hellas'ın kuzeyinden gelen halklarca kurulmuştur. İki nehirle sınırlanmış iki tepe üzerine inşa edilmiş olan kent, denizdeki güçlü konumu, hinterlandındaki verimli ovanın varlığı ile oldukça kısa bir süre içinde "Aiolis kentlerinin en önemlisi ve en büyüğü" durumuna gelmiştir.

MÖ 8. yüzyılda deniz yoluyla ticaret yapan Kymeli'lerin ekonomilerinin temelinde tarım vardır. Önemli liman kenti Kyme (yaklaşık 200 m. uzunluğunda güçlü bir iskele yapısı hala görünür durumdadır), aralarında Kilikya Bölgesi'ndeki Side ve Güney İtalya'daki Cuma'nın da bulunduğu birçok şehrin ana yurdudur.

Arkaik Dönem'de şehir büyük bir ekonomik zenginliğe erişmiştir. Sikke basan ilk koloniler arasında olan Kyme, Klasik Dönem'de ise, Ege şehirleri arasında önemli bir siyasi konuma sahip olmuştur. Hellenistik Dönem'de bazı önemli yapıların inşası ile yeniden düzenlenen kentte yoğun zanaat faaliyetleri saptanmış olup, antik kaynakların yanı sıra kazılar sırasında açığa çıkarılan anıtlar ve bazı yazıtlardan anlaşıldığı üzere, Erken İmparatorluk Dönemi'nde de saygın konumunu korumuştur. Tüm kentte homojen olarak belgelenen arkeolojik veriler, piskoposluk merkezi olması nedeniyle Geç Antik ve Erken Bizans Dönemi'nde, kentin hala yaygın yerleşim alanını koruduğunu işaret etmektedir.

12 Aiol kentinden olan **Kyeme**'de *nekropol* (geç antik dönem oda mezarları) ve Arkaik Dönem'e ait heykeller bulunmuştur. Kazılarda; tapınak, portikli ev, antik tiyatro ve liman ortaya çıkarılmıştır.

Kentin ilk tanımları burayı 1429-30 ve 1446'da ziyaret eden Ciriaco de Pizziccolli d'Ancona tarafından yapılmıştır. Prag Üniversitesi'nden Antonin Salac mimar Neopomucky ile 1925 yılında kısa ancak yoğun bir kazı dönemi gerçekleştirmiştir. 1953 yılında Ekrem Akurgal güney tepenin güney yamacında bazı sondajlar yapmıştır. 60'lı yıllarda Alman bilim adamları Kyme'de sualtı ve epigrafik çalışmalar yapmışlar ve Corpus hazırlamışlardır. 1979 yılında İzmir Arkeoloji Müzesi Müdürü Hasan Tahsin Uçankuş (1979 - 1981 arası) kazı yapmıştır. 1982'den 1984'e kadar Vedat İdil ve Sebastiana Lagona başkanlığında Türk-İtalyan ekip çalışmaları devam ettirmiştir. 1986 yılında Sebastiana Lagona Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan izin alarak kazıların resmi bilimsel başkanı olmuştur. 2008 yılından itibaren

12/11

Prof. Dr. Lagona'nın öğrencisi olan ve Calabria Üniversitesi öğretim görevlisi Antonio La Marca kazı başkanlığını yürütmüştür.

Kazıları 2015 yılında sona eren Kyme antik kentinin İtalyan kazı başkanı Antonio La Marca, kazı çalışmalarının kamulaştırma sorunu nedeniyle durma noktasına geldiğini ifade etmiştir. Kyme antik kentinin özel mülkiyet alanında bulunduğunu belirterek bölgede kamulaştırma yapılmadığı takdirde çalışmaların hiçbir zaman nihayete ulaşamayacağını aktaran La Marca, Kyme kazılarının sürdürülmesi adına Aliğa Belediyesi ile birlikte Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde kamulaştırma için girişimlerde bulunacaklarını bildirmiştir. Bu bağlamda;

1 – Bakanlığınızın Kyme antik kenti ile ilgili çalışmalara hangi konularda ne şekilde ve ne kadar desteği/katkısı olmuştur ve/veya olmaktadır?

2 – Bakanlığınız Kyme antik kentinin özellikleri kapsamında hem İzmir'in tarihi ve kültürel değerlerini ortaya çıkarmak hem de insanlığın ortak kültürel mirası olan Kyme antik kentinin korunması ve İzmir turizmüne katkıda bulunması için ne gibi çalışmalar yürütmektedir?

3 – Kyme antik kentinin İtalyan kazı başkanı Antonio La Marca tarafından ifade edilen "kazı çalışmalarının kamulaştırma sorunu nedeniyle durması" ve "kazılarının sürdürülmesi adına Aliğa Belediyesi ile birlikte Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde kamulaştırma için girişimlerde bulunacakları" ile ilgili konularda Bakanlığınız bugüne kadar ne yapmıştır?

4 – Kyme antik kentinin kazılarının devam edebilmesi adına kamulaştırma sorunun çözümü için Bakanlığınız hangi somut adımları atmıştır veya atacaktır?